Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (deviata komora)

z 26. júla 2017 *

[Znenie opravené uznesením zo 14. septembra 2017]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Aproximácia právnych predpisov – Nariadenie (ES) č. 882/2004 – Úradné kontroly krmív a potravín – Financovanie úradných kontrol – Články 26 a 27 – Všeobecné dane – Poplatky alebo dane – Daň z maloobchodného predaja potravín“

Vo veci C-519/16,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Správny a daňový súd Coimbra, Portugalsko) z 5. septembra 2016 a doručený Súdnemu dvoru 5. októbra 2016, ktorý súvisí s konaním:

Superfoz – Supermercados Lda

proti

Fazenda Pública,

SÚDNY DVOR (deviata komora),

v zložení: predseda deviatej komory E. Juhász, sudcovia C. Vajda a K. Jürimäe (spravodajkyňa),

generálny advokát: M. Bobek,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Superfoz – Supermercados Lda, v zastúpení: R. China Carvalheira, advogado,

– [v znení opravného uznesenia zo 14. septembra 2017] portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, M. Figueiredo a A. Gameiro, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: P. Němečková, M. Afonso a K. Skelly, splnomocnené zástupkyne,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: portugalčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 26 a 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá (Ú. v. EÚ L 165, 2004, s. 1; Mim. vyd. 03/045, s. 200), zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014 z 15. mája 2014 (Ú. v. EÚ L 189, 2014, s. 1), (ďalej len „nariadenie č. 882/2004“), ako aj článkov 107 a 108 ZFEÚ a zásad rovnosti zaobchádzania, zákazu diskriminácie, slobodnej hospodárskej súťaže a slobody podnikania.

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Superfoz – Supermercados Lda (ďalej len „Superfoz“) a Fazenda Pública (Verejná pokladnica, Portugalsko) vo veci platenia dane určenej na financovanie nákladov na vykonávanie úradných kontrol v oblasti bezpečnosti potravín, ochrany a zdravia zvierat a ochrany a zdravia rastlín.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie (ES) č. 178/2002

3 Nariadenie (ES) č. 178/2002 Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463), zmenené nariadením č. 652/2014 (ďalej len „nariadenie č. 178/2002“), obsahuje základné ustanovenia umožňujúce v súvislosti s potravinami zaručiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov, najmä vzhľadom na rôznorodosť ponuky potravín.

4 Ako vyplýva z článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, jeho cieľom je stanoviť spoločné zásady a zodpovednosti, prostriedky na zabezpečenie silnej vedeckej základne, účinných organizačných programov a postupov na podporu rozhodovania v záležitostiach bezpečnosti potravín a krmív.

Nariadenie č. 882/2004

5 Odôvodnenia 11 a 32 nariadenia č. 882/2004 uvádzajú:

„(11) je potrebné, aby orgány príslušné na vykonávanie úradných kontrol spĺňali niekoľko prevádzkových kritérií, aby sa zabezpečila ich nestrannosť a výkonnosť. Je potrebné, aby mali dostatok vhodne kvalifikovaných a skúsených zamestnancov a aby mali primerané prevádzky a zariadenia, potrebné na náležitý výkon ich povinností;

…

(32) je potrebné, aby boli na organizovanie úradných kontrol k dispozícii primerané finančné zdroje. Preto je potrebné, aby príslušné orgány členských štátov boli schopné uvaliť poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*] na pokrytie nákladov, ktoré vznikli v dôsledku úradných kontrol. Pri tomto postupe budú môcť príslušné orgány členských štátov slobodne stanovovať poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*] ako jednorazové sumy na základe vzniknutých nákladov, so zohľadnením špecifickej situácie zariadenia. …“

6 Článok 1 tejto smernice s názvom „Predmet a pôsobnosť“ stanovuje vo svojich odsekoch 1 a 4:

„1. Toto nariadenie stanovuje všeobecné pravidlá pre vykonávanie úradných kontrol s cieľom overovania dodržiavania predpisov, zameraných najmä na tieto oblasti:

a) prevencia, eliminácia alebo zníženie na prijateľnú mieru rizík, hroziacim ľuďom a zvieratám buď priamo alebo nepriamo cez životné prostredie,

a

b) zaručenie spravodlivých postupov v oblasti obchodu s krmivami a potravinami a ochrana záujmov spotrebiteľov, vrátane označovania krmív a potravín a iných foriem informácií pre spotrebiteľa.

…

4. Výkonom úradných kontrol podľa tohto nariadenia nebude dotknutá prvotná zákonná zodpovednosť prevádzkovateľov v oblasti krmív a potravín za zabezpečovanie krmivovej a potravinovej bezpečnosti, ako je stanovená v [nariadení č. 178/2002], ani nijaká občianskoprávna ani trestnoprávna zodpovednosť, vyplývajúca z nedodržania povinností týchto prevádzkovateľov.“

7 Článok 2 bod 1 nariadenia č. 882/2004 vymedzuje „úradnú kontrolu“ ako „ak[ú]koľvek form[u] kontroly, ktorú vykonáva príslušný orgán alebo spoločenstvo s cieľom overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá“.

8 Článok 3 tohto istého nariadenia má názov „Všeobecné povinnosti s ohľadom na organizovanie úradných kontrol“. Odsek 3 tohto článku stanovuje:

„Úradné kontroly sa budú uskutočňovať v každej fáze výroby, spracovania a distribúcie krmív alebo potravín, zvierat a živočíšnych výrobkov. Budú sem patriť aj kontroly prevádzkovateľov v oblasti krmív a potravín, kontroly používania krmív a potravín, ich skladovania, a kontroly akéhokoľvek procesu, materiálu, akejkoľvek látky, činnosti alebo operácie, vrátane prepravy, uplatnených na krmivách alebo potravinách a na živých zvieratách, potrebné na dosiahnutie cieľov tohto nariadenia.“

9 Nariadenie č. 882/2004 obsahuje kapitolu VI s názvom „Financovanie úradných kontrol“, ktorej súčasťou sú najmä články 26 a 27 tohto nariadenia. Článok 26 uvedeného nariadenia s názvom „Všeobecná zásada“ uvádza:

„Členské štáty zabezpečia, aby boli k dispozícii primerané finančné prostriedky na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov pre úradné kontroly. Použijú na to akýkoľvek prostriedok, ktorý považujú za vhodný, vrátane všeobecného zdanenia alebo zavedenia poplatkov alebo sadzieb [daní – *neoficiálny preklad*].“

10 Článok 27 toho istého nariadenia s názvom „Poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*]“ stanovuje vo svojich odsekoch 1 až 4 a odseku 10:

„1. Členské štáty môžu vyberať poplatky alebo sadzby [dane – *neoficiálny preklad*] na pokrytie nákladov spôsobených úradnými kontrolami.

2. Pokiaľ však ide o činnosti uvedené v oddiele A prílohy IV a oddiele A prílohy V, členské štáty zabezpečia vyberanie poplatku.

3. Bez toho, aby boli dotknuté odseky 4 a 6, poplatky vyberané s ohľadom na určité činnosti uvedené v oddiel[e] A prílohy IV a oddiel[e] A prílohy V, nebudú nižšie než minimálne sadzby uvedené v odseku B prílohy IV a v odseku B prílohy V. …

…

4. Poplatky vyberané na účely úradných kontrol podľa odseku 1 alebo 2:

a) nebudú vyššie než náklady, ktoré znášajú zodpovedné príslušné orgány v súvislosti s položkami uvedenými v prílohe VI

a

b) môžu byť pevne stanovené ako jednorazový [paušálny – *neoficiálny preklad*] poplatok na základe nákladov, ktoré znášajú príslušné orgány za dané obdobie, alebo, kde to prichádza do úvahy, vo výške, uvedenej v oddiele B prílohy IV a v oddiele B prílohy V.

…

10. Bez toho, aby boli dotknuté náklady odvodené z výdavkov uvedených v článku 28, členské štáty nebudú za výkon tohto nariadenia vyberať nijaké iné poplatky než sú poplatky uvedené v tomto článku.“

Portugalské právo

11 Daň za bezpečnosť potravín (ďalej len „DZBP“) bola zavedená zákonným dekrétom č. 119/2012 z 15. júna 2012.

12 Preambula tohto zákonného dekrétu uvádza, že právna úprava Únie stanovuje „povinnosť financovania nákladov na uskutočňovanie úradných kontrol členskými štátmi a priznáva im možnosť získavať vhodné finančné prostriedky prostredníctvom všeobecného zdanenia alebo zavedenia osobitných poplatkov alebo daní zaťažujúcich hospodárske subjekty“ a že „na základe uplatnenia týchto pravidiel už boli zavedené rôzne dane určené na podporu financovania úkonov preverovania a kontroly, ktoré vychádzali z nákladov a výdavkov týkajúcich sa personálu, konkrétne odmien, zariadení, nástrojov, vybavenia, vzdelávania, služobných ciest a súvisiacich výdavkov, vrátane výdavkov na odoberanie a odosielanie vzoriek a na laboratórne analýzy.“

13 Článok 9 uvedeného zákonného dekrétu stanovuje:

„1 – Maloobchodné predajne potravín živočíšneho alebo rastlinného pôvodu, čerstvých alebo zmrazených, spracovaných alebo v surovom stave, voľne predávaných alebo vopred zabalených, sú povinné platiť ako protihodnotu za záruku bezpečnosti a kvality potravín ročnú daň, ktorej sadzba bude stanovená vyhláškou členov vlády zodpovedných za financie a poľnohospodárstvo vo výške 5 až 8 eur za štvorcový meter predajnej plochy predajne.

2 – Od platenia dane uvedenej v predchádzajúcom odseku sú oslobodené predajne s predajnou plochou menšou než 2 000 m^2 a predajne patriace mikropodnikom, ak: a) nepatria podniku, ktorý používa jedno alebo viaceré označenia a ktorého celková predajná plocha na celoštátnej úrovni je aspoň 6 000 m^2; b) nie sú súčasťou skupiny, ktorej celková predajná plocha na celoštátnej úrovni je aspoň 6 000 m^2.

3 – Na účely tohto zákona sa ‚maloobchodnou predajňou‘ rozumie priestor, v ktorom sa uskutočňuje maloobchodný predaj potravín, vrátane predajní zmiešaného tovaru, ako sú vymedzených v článku 4 ods. 1 legislatívneho dekrétu č. 21/2009 z 19. januára [2009].“

14 DZBP je upravená vyhláškou č. 215/2012 zo 17. júla 2012. Článok 3 ods. 3 písm. b) tejto vyhlášky stanovuje, že oslobodenie od tejto dane upravenej vnútroštátnym právom sa nevzťahuje na predajne, ktoré „sú súčasťou skupiny, ktorej celková predajná plocha na celoštátnej úrovni je aspoň 6 000 m^2“. Článok 3 ods. 5 uvedenej vyhlášky spresňuje, že „na účely uplatňovania odseku 3 písm. b) sa ‚skupinou' rozumie zoskupenie podnikov, ktoré napriek tomu, že sú právne samostatné, udržiavajú vzťahy vzájomnej závislosti alebo podriadenosti vyplývajúce z používania rovnakého označenia alebo práv alebo výsad, v súlade s článkom 4 písm. o) legislatívneho dekrétu č. 21/2009 z 19. januára 2009.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

15 Superfoz je spoločnosť, ktorej činnosť spočíva v prevádzkovaní supermarketov, distribúcii potravinárskych a nepotravinárskych výrobkov, ako aj prevádzkovaní čerpacích staníc a správe obchodných centier.

16 Superfoz používa označenie „Intermarché“. Návrh na začatie prejudiciálneho konania však spresňuje, že táto spoločnosť je právnickou osobou, ktorá je odlišná jednak od držiteľa jej franšízy ITMI Portugal – Sociedade de Desenvolvimento e Investimento SA a jednak od iných podnikov s franšízami od tejto poslednej uvedenej spoločnosti, ktoré používajú rovnaké označenie. Bolo tiež uvedené, že tento držiteľ franšízy nemá obchodný podiel v spoločnosti Superfoz, z ktorého by mu vyplývalo oprávnenie na správu, vedenie alebo riadenie tejto spoločnosti.

17 Listom z 1. júla 2014 Direção Geral de Alimentação e Veterinária (Generálne riaditeľstvo potravinovej a veterinárnej správy, Portugalsko) informovalo Superfoz, že dlhuje DZBP za rok 2014 vo výške 10 274,25 eura. Táto správa spresnila, že v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva táto suma vyplýva z vyrubenia dane, ktorej sadzba bola stanovená vo výške 7 eur za meter štvorcový predajnej plochy zariadení vo vlastníctve spoločnosti Superfoz, v danom prípade 1 467,75 metrov štvorcových.

18 Superfoz v konaní pred vnútroštátnym súdom spochybňuje zákonnosť stanoviska, ktoré viedlo k vyrubeniu DZBP voči jeho podniku.

19 Pokiaľ ide o DZBP, tento súd uvádza, že táto daň je súčasťou politiky ochrany potravinovej siete a zdravia spotrebiteľov, pričom vychádza zo zásady zodpovednosti hospodárskych činiteľov vystupujúcich v oblasti potravinovej bezpečnosti a kvality potravín. Cieľom uvedenej dane je financovanie fondu hygieny a bezpečnosti potravín (Fundo Sanitário e de Segurança Alimentar Mais) zriadeného legislatívnym dekrétom č. 119/2012. Tento fond údajne nemá nijakú právomoc na vykonávanie iných kontrol, než sú kontroly upravené nariadením č. 882/2004.

20 Navyše uvádza, že DZBP je ročnou daňou, ktorá je protihodnotou za záruku bezpečnosti a kvality potravín. Platiteľmi tejto dane sú prevádzkovatelia maloobchodných predajní potravín živočíšneho alebo rastlinného pôvodu, pričom táto daň sa vypočíta na základe jednotnej sadzby stanovenej vo výške 5 až 8 eur za štvorcový meter predajnej plochy predajne.

21 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že vnútroštátne právo stanovuje oslobodenie od platenia uvedenej dane pre predajne s predajnou plochou menšou než 2 000 m^2 a predajne patriace mikropodnikom, ak nepatria podniku, ktorý používa jedno alebo viaceré označenia a ktorého celková predajná plocha na celoštátnej úrovni je aspoň 6 000 metrov štvorcových, alebo ak nie sú súčasťou skupiny, ktorej celková predajná plocha na celoštátnej úrovni je aspoň 6 000 metrov štvorcových. Tribunal Constitucional (Ústavný súd, Portugalsko) v tejto súvislosti údajne rozhodol, že toto oslobodenie nie je v rozpore s ústavnou zásadou rovnosti.

22 Vnútroštátny súd sa pýta na súlad DZBP s ustanoveniami nariadenia č. 882/2004, ako aj so zásadami práva Únie, najmä zásadami rovnosti zaobchádzania, zákazu diskriminácie a slobodnej hospodárskej súťaže.

23 V prvom rade sa tento súd pýta, či je táto daň v súlade s článkom 27 ods. 10 nariadenia č. 882/2004, keďže na jednej strane náklady spojené s kontrolami upravenými týmto nariadením sú pokryté inými daňami, a na druhej strane sa DZBP týka iba maloobchodných predajní potravín, ktoré sú zaťažené zodpovednosťou a povinnosťami vyplývajúcimi z ustanovení nariadenia č. 178/2002 a nariadenia č. 882/2004.

24 V druhom rade má uvedený súd pochybnosti o zlučiteľnosti DZBP so zásadou rovnosti zaobchádzania, keďže táto daň zaťažuje iba niektoré maloobchodné predajne potravín.

25 V treťom rade sa tento vnútroštátny súd domnieva, že zásada ekvivalencie stanovená nariadením č. 882/2004 vyžaduje, aby bola daň, ako je DZBP, použitá na financovanie poskytovania administratívneho výkonu, ktorého je platiteľ priamym dôvodom alebo má z neho prospech, čo v prípade DZBP podľa neho neplatí. Zdaniteľná udalosť sa totiž údajne vzťahuje na prevádzkovanie neoslobodených maloobchodných predajní potravín.

26 Vo štvrtom rade má vnútroštátny súd pochybnosti o tom, či DZBP nie je v rozpore so slobodou podnikania a povinnosťou hospodárskej neutrality členských štátov, ktorá jej zodpovedá, keďže táto daň môže narušiť hospodársku súťaž v oblasti potravín, najmä daňovým zvýhodnením podnikov, ktoré ňou nie sú zaťažené.

27 Za týchto okolností Tribunal Administrativo e Fiscal de Coimbra (Správny a daňový súd Coimbra, Portugalsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Možno článok 27 ods. 10 nariadenia (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 alebo akýkoľvek iný právny predpis alebo všeobecnú zásadu Európskej únie, ktoré sa podľa Súdneho dvora Európskej únie uplatnia, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnemu predpisu, ktorým sa zavádza daň na financovanie úradných kontrol v oblasti bezpečnosti potravín, ktorá sa vyberá len od vlastníkov maloobchodných predajní potravín alebo zmiešaného tovaru, pričom nezodpovedá nijakej konkrétnej úradnej kontrole, ktorá sa vykonáva z dôvodu alebo v prospech týchto zdaniteľných osôb?

2. Bola by odpoveď odlišná v prípade, ak by sa namiesto dane zaviedol finančný príspevok v prospech verejnoprávneho subjektu, ktorý by sa vyberal od tých istých osôb a ktorý by bol určený na pokrytie nákladov na kontroly kvality potravín, aj keď s jediným cieľom, a to rozšíriť zodpovednosť za financovanie uvedených kontrol na všetky hospodárske subjekty v potravinovom reťazci?

3. Predstavuje oslobodenie určitých hospodárskych subjektov od [DZBP], ktorému podliehajú len určité maloobchodné predajne potravín alebo zmiešaného tovaru (predovšetkým veľké maloobchodné predajne potravín) a ktorého účelom je financovať náklady na vykonávanie úradných kontrol v oblasti bezpečnosti potravín, ochrany a zdravia zvierat a ochrany a zdravia rastlín, štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom z dôvodu, že narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určité podniky alebo výrobu určitých druhov tovaru, na účely článku 107 ods. 1 ZFEÚ, alebo je oslobodenie od vyššie uvedeného poplatku aspoň súčasťou štátnej pomoci, ktorú treba oznámiť Európskej komisii podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ?

4. Bránia zásady práva Európskej únie, predovšetkým zásady rovnosti, zákazu diskriminácie, hospodárskej súťaže (vrátane zákazu obrátenej diskriminácie) a slobody podnikania, vnútroštátnemu predpisu, ktorý:
   a) ukladá povinnosť platiť daň len veľkým maloobchodným predajniam potravín a
   b) vylučuje z pôsobnosti dane predajne alebo mikropodniky s predajnou plochou menšou ako 2 000 metrov štvorcových, ktoré nie sú súčasťou skupiny alebo nepatria podniku, ktorý používa jedno alebo viaceré označenia a ktorého celková predajná plocha na celoštátnej úrovni sa rovná alebo je väčšia ako 6 000 metrov štvorcových?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej a druhej otázke

28 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora skutočnosť, že vnútroštátny súd predložil otázku s odkazom len na určité ustanovenia práva Únie, nebráni tomu, aby Súdny dvor poskytol tomuto súdu všetky prvky výkladu, ktoré môžu byť potrebné na rozhodnutie veci, ktorú prejednáva, či už na ne v predložených otázkach odkázal alebo nie. V tejto súvislosti prináleží Súdnemu dvoru, aby zo všetkých informácií, ktoré poskytol vnútroštátny súd, a najmä z odôvodnenia rozhodnutia vnútroštátneho súdu, vybral tie ustanovenia práva Únie, ktoré si so zreteľom na predmet sporu vyžadujú výklad (pozri najmä rozsudok zo 7. marca 2017, X a X, C-638/16 PPU, EU:C:2017:173, bod 39, ako aj citovanú judikatúru).

29 Za týchto okolností sa prvá a druhá otázka, ktoré je potrebné posudzovať spoločne, musia chápať tak, že vnútroštátny súd sa nimi v podstate pýta, či sa majú články 26 a 27 nariadenia č. 882/2004 vykladať v tom zmysle, že bránia uloženiu dane, ako je daň, o ktorú ide vo veci samej, jedine maloobchodným predajniam potravín, bez toho, aby príjmy z tejto dane konkrétne slúžili na financovanie úradných kontrol, ktorých dôvodom sú zdaniteľné osoby alebo z ktorých majú prospech zdaniteľné osoby.

30 Podľa článku 3 ods. 3 nariadenia č. 882/2004 sa tieto úradné kontroly vykonávajú v každej fáze výroby, spracovania a distribúcie dotknutých potravín. Zahŕňajú najmä kontroly podnikov v potravinárstve vyžadované s cieľom dosiahnuť ciele tohto nariadenia.

31 Z odôvodnení 11 a 32 uvedeného nariadenia vyplýva, že príslušné orgány členských štátov musia mať dostatok vhodne kvalifikovaných a skúsených zamestnancov, ako aj primerané prevádzky a zariadenia, potrebné na náležitý výkon ich povinností. V tejto súvislosti musia mať členské štáty možnosť použiť primerané finančné prostriedky.

32 Podľa článku 26 nariadenia č. 882/2004 členské štáty zabezpečia, aby boli k dispozícii primerané finančné prostriedky na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov pre úradné kontroly, pričom na to použijú akýkoľvek prostriedok, ktorý považujú za vhodný, vrátane všeobecného zdanenia alebo zavedenia poplatkov alebo daní.

33 Článok 27 uvedeného nariadenia sa osobitne týka poplatkov a daní. V súlade s jeho odsekom 1 sú členské štáty oprávnené vyberať takéto poplatky a dane jedine na „pokrytie nákladov, ktoré vznikli v dôsledku úradných kontrol“. Poplatky a dane uvedené v tomto článku môžu byť určené iba na pokrytie nákladov, ktoré členským štátom skutočne vyplývajú z vykonávania kontrol v podnikoch potravinárskeho odvetvia (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. marca 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, bod 39).

34 Podľa znenia článku 26 nariadenia č. 882/2004 v spojení s odôvodnením 32 tohto nariadenia majú členské štáty širokú mieru voľnej úvahy, aby najmä v rámci všeobecného zdanenia získali primerané finančné prostriedky na obstaranie potrebného personálu a iných prostriedkov na úradné kontroly. Naproti tomu je táto voľná úvaha ohraničená harmonizovanými pravidlami upravenými v článku 27 nariadenia č. 882/2004, pokiaľ sa členské štáty rozhodnú uložiť prevádzkovateľom poplatky alebo dane uvedené v tomto článku (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 17. marca 2016, Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, body 31 a 32).

35 Pokiaľ ide o vymedzenie DZBP vo vzťahu k článkom 26 a 27 nariadenia č. 882/2004, zo skutočností predložených Súdnemu dvoru vyplýva, čo prislúcha overiť vnútroštátnemu súdu, že táto daň nie je zavedená ako poplatok alebo daň na základe článku 27 tohto nariadenia, ale patrí medzi finančné prostriedky, ktoré môžu byť uplatnené členskými štátmi v zmysle článku 26 uvedeného nariadenia.

36 Ako totiž zdôraznila Komisia vo svojich písomných pripomienkach, zdaniteľnou udalosťou pri tejto dani je prevádzkovanie maloobchodnej predajne s určitou plochou, a nie, ako by to bolo v prípade zdaniteľnej udalosti pri poplatku alebo dani v zmysle článku 27 nariadenia č. 882/2204, výkon úradných kontrol konkrétne vykonávaných v maloobchodných predajniach potravín, ktoré sú platiteľmi tejto dane.

37 V tejto súvislosti je DZBP podľa článku 9 zákona č. 119/2012 „protihodnotou za záruku bezpečnosti a kvality potravín“. Zo skutočností uvedených vnútroštátnym súdom navyše vyplýva, že cieľom tejto dane je preniesť na maloobchodné predajne potravín všeobecné náklady spojené s organizáciou úradných kontrol, keďže tieto predajne majú prospech z kontrol uskutočňovaných na začiatku reťazca výroby potravín.

38 Okrem toho výťažok DZBP je určený na financovanie fondu hygieny a bezpečnosti potravín, ktorý združuje všetky príjmy určené na financovanie nákladov súvisiacich s výkonom úradných kontrol v oblasti bezpečnosti potravín. Neexistuje teda nijaká priama súvislosť medzi touto daňou a výdavkami, ktoré má pokrývať.

39 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, nariadenie č. 882/2004 nebráni tomu, aby členský štát zaviedol v súlade s článkom 26 tohto nariadenia daň, ako je DZBP, ktorej cieľom je pokrytie všeobecných nákladov spojených s organizáciou administratívnych kontrol, nie pokrytie skutočne vynaložených výdavkov na úradné kontroly v maloobchodných predajniach potravín, ktoré sú platiteľmi tejto dane, alebo na úradné kontroly v ich prospech.

40 Takýto záver nie je spochybnený tvrdením, že prevádzkovatelia v potravinárstve majú povinnosť samokontroly na základe nariadenia č. 178/2002.

41 Článok 1 ods. 4 nariadenia č. 882/2004 totiž stanovuje, že výkonom úradných kontrol podľa tohto nariadenia nie je dotknutá prvotná zákonná zodpovednosť prevádzkovateľov v oblasti krmív a potravín za zabezpečovanie krmivovej a potravinovej bezpečnosti, ako je stanovená v nariadení č. 178/2002, ani nijaká občianskoprávna ani trestnoprávna zodpovednosť, vyplývajúca z nedodržania povinností týchto prevádzkovateľov.

42 Z toho vyplýva, že normotvorca Únie sa domnieval, že popri kontrolách vyplývajúcich zo zodpovednosti prevádzkovateľov sú na dosiahnutie cieľov nariadenia č. 882/2004 nevyhnutné aj úradné kontroly.

43 Vzhľadom na všetko, čo bolo uvedené, je potrebné odpovedať na prvú a druhú otázku tak, že články 26 a 27 nariadenia č. 882/2004 sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia uloženiu dane, akou je daň, o ktorú ide vo veci samej, jedine maloobchodným predajniam potravín, bez toho, aby príjmy z tejto dane konkrétne slúžili na financovanie úradných kontrol, ktorých dôvodom sú zdaniteľné osoby alebo z ktorých majú prospech zdaniteľné osoby.

O tretej a štvrtej otázke

44 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora v rámci spolupráce medzi Súdnym dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ potreba dospieť k výkladu práva Únie, ktorý by bol užitočný pre vnútroštátny súd, vyžaduje, aby vnútroštátny súd definoval skutkový a právny rámec, do ktorého spadajú otázky, ktoré kladie, a aby prinajmenšom objasnil skutkové predpoklady, na ktorých sa tieto otázky zakladajú. Súdny dvor je totiž oprávnený rozhodnúť o výklade predpisu Únie len na základe skutkového stavu, ktorý mu uvedie vnútroštátny súd (uznesenie zo 4. mája 2017, Svobodová, C-653/16, neuverejnené, EU:C:2017:371, bod 18 a citovaná judikatúra).

45 Tieto požiadavky týkajúce sa obsahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú výslovne uvedené v článku 94 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, podľa ktorého každý návrh na začatie prejudiciálneho konania musí najmä obsahovať „stručné zhrnutie predmetu sporu, ako aj relevantné skutočnosti, ktoré zistil vnútroštátny súd, alebo aspoň zhrnutie skutkového stavu, z ktorého prejudiciálne otázky vychádzajú“, ako aj „uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní“.

46 V prvom rade sa vnútroštátny súd svojou treťou otázkou v podstate pýta, či sa článok 107 ods. 1 ZFEÚ a článok 108 ods. 3 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia výberu dane, ako je DZBP, od ktorej sú oslobodené maloobchodné predajne potravín s menšou plochou.

47 Aj za predpokladu, že oslobodenie od dane niektorých podnikov predstavuje opatrenie pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, prípadná protiprávnosť pomoci nemôže mať vplyv na zákonnosť dane, od ktorej sú oslobodené tieto podniky. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že daňový dlžník sa nemôže s cieľom vyhnúť sa plateniu dane odvolávať na to, že oslobodenie určitých podnikov od tejto dane predstavuje štátnu pomoc (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. októbra 2005, Distribution Casino France a i., C-266/04 až C-270/04, C-276/04 a C-321/04 až C-325/04, EU:C:2005:657, body 42 a 43, ako aj citovanú judikatúru).

48 Okrem toho návrh na začatie prejudiciálneho konania nijako nenaznačuje, že by napriek tomu, že Superfoz nemôže dosiahnuť nijaký prospech z konštatovania prípadného porušenia článku 107 ZFEÚ a článku 108 ods. 3 ZFEÚ, by odpoveď na tretiu prejudiciálnu otázku bola pre vnútroštátny súd potrebná na účely vyriešenia sporu, v ktorom rozhoduje.

49 Za týchto okolností sa nezdá, že by tretia otázka súvisela s predmetom sporu vo veci samej.

50 V druhom rade štvrtá otázka sa týka zásad rovnosti zaobchádzania, zákazu diskriminácie, slobodnej hospodárskej súťaže a slobody podnikania.

51 Vnútroštátny súd sa však obmedzuje na konštatovanie, že by bolo možné pochybovať o zlučiteľnosti DZBP s týmito zásadami, pritom ale neuvádza dôvody, z ktorých vychádzal pri vyslovení takýchto pochybností. Konkrétne návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje nič, čo by umožnilo posúdiť porovnateľnosť situácie prevádzkovateľov, ktorí sú platiteľmi DZBP, so situáciou prevádzkovateľov, ktorí sú oslobodení od tejto dane. Rozdielne zaobchádzanie by navyše mohlo byť opodstatnené vhodnými dôvodmi, ktoré pripúšťa judikatúra Súdneho dvora, ale ani v tejto súvislosti návrh na začatie prejudiciálneho konania neobsahuje nijakú informáciu. Preto je potrebné konštatovať, že návrh na začatie prejudiciálneho konania zjavne nespĺňa požiadavky uvedené v bode 45 tohto rozsudku.

52 V dôsledku toho sú tretia a štvrtá otázka neprípustné.

O trovách

53 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (deviata komora) rozhodol takto:

Články 26 a 27 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, zmeneného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014 z 15. mája 2014, sa majú vykladať v tom zmysle, že nebránia uloženiu dane, akou je daň, o ktorú ide vo veci samej, jedine maloobchodným predajniam potravín, bez toho, aby príjmy z tejto dane konkrétne slúžili na financovanie úradných kontrol, ktorých dôvodom sú zdaniteľné osoby alebo z ktorých majú prospech zdaniteľné osoby.

Podpisy